

Advies concept beleidsstuk Lokale Inclusie Agenda

Ons beeld

U heeft ons 12 december 2025 uw concept beleidsstuk Lokale Inclusie Agenda 2026-2029 gestuurd. U heeft ons schriftelijk gevraagd uiterlijk 16 januari 2026 over dit beleidsstuk te adviseren. De nieuwe Lokale Inclusie Agenda is bedoeld ter vervanging van de Lokale Inclusie Agenda Gemeente Maastricht 2019-2022. Uw ambtenaren hebben ons in 2025 regelmatig tijdens onze reguliere besprekingen geïnformeerd over de stand van zaken en om onze input gevraagd.

Het tijdspad waarbinnen we zijn gevraagd te adviseren is erg kort. Daarvan was u zich bewust. Desalniettemin hebben wij ons best gedaan u te voorzien van ons advies. Binnen onze adviesraad hebben zich twee werkgroepen gebogen over het concept, te weten onze werkgroep Inclusie/Diversiteiten en onze werkgroep Maatschappelijke Ondersteuning. Zij hebben de ingrediënten geleverd voor onze adviezen. Separaat geven wij u onze specifieke adviezen in het perspectief van het VN-Verdrag Handicap voor mensen met beperkingen.

Onze Beoordeling

Inhoudelijk vinden wij het concept beleidsstuk Lokale Inclusie Agenda Maastricht 2026-2029 ambitieus en relevant: het wil voortbouwen op de vorige Inclusie Agenda (2019-2022) die voortvloeide uit een verplichting als gevolg van de ratificatie in 2016 van het VN-verdrag Handicap. Met de nieuwe Lokale Inclusie Agenda wilt u verder gaan op basis van een bredere inclusievisie, die te maken heeft met Artikel 1 van onze Grondwet: u noemt thema's als armoede, eenzaamheid, discriminatie, (arbeids)migratie en LHBTIQ+. Daarover is op onderdelen al staand beleid aanwezig. Afstemming is hier dus wenselijk. Deelname aan de samenleving, maar daar ook in vertegenwoordigd en zichtbaar zijn - daar gaat het bij inclusie om, dus ook bij de Inclusieagenda.

In uw adviesaanvraag heeft u de Lokale Inclusie Agenda gepresenteerd als een beleidsstuk. Waar wij de Agenda zien als een uitvoeringsagenda. Dat heeft voor ons het adviseren lastig gemaakt. Uw beleidsstuk lijkt soms een beleidskader, dan een beleidsplan en is dan weer een uitvoeringsplan als Lokale Inclusie Agenda.

Ondanks het complexe daarvan, zien wij hoe dan ook mogelijkheden deze nieuwe Lokale Inclusie Agenda robuuster, beter uitvoerbaar, meetbaar en meer toekomstbestendig te maken. Daartoe reiken wij u in ons advies zes thema's aan om dat te bereiken. Deze adviezen horen bij een beleidsplan, maar ook bij de Lokale Inclusie Agenda zelf, die wij dus vooral zien als een uitvoeringsplan (agenda).

Onze Adviezen

Monitoring & Evaluatie versterken.

Wij adviseren:

- Een pilot voor monitoring in 2026: Start een pilot om de voorgestelde indicatoren te testen, bijvoorbeeld via een jaarlijkse enquête onder kwetsbare groepen en belangenorganisaties.
- Integratie van kwalitatieve data: Maak expliciet hoe persoonlijke verhalen en input van klankbordgroepen structureel worden meegenomen in de evaluatie, bijvoorbeeld via een vaste adviesraad met diverse vertegenwoordiging.
- Effectmeting boven inspanning: Voeg indicatoren toe voor daadwerkelijke impact (bijvoorbeeld afname ervaren discriminatie of toename participatie) in plaats van alleen aantallen trainingen of aanpassingen.

Uitvoering & Haalbaarheid verbeteren.

Wij adviseren:

- Gedetailleerd actieplan met tiidslijnen: Voeg een bijlage toe met per actie concrete mijlpalen, verantwoordelijke(n), KPI's en jaarlijkse rapportagemomenten.
- Risicobeheersing en afhankelijkheden: Geef aan waar onzekerheden bestaan voor acties die afhankelijk zijn van externe partners (bijvoorbeeld woningcorporaties, ondernemers, OV-bedrijven). Overweeg Memoranda of Understanding (MoU's), m.a.w. leg de doelen, afspraken en verwachtingen van de beoogde samenwerking vast in een document.
- Prioritering bij knelpunten: Stel een prioriteringsmechanisme voor als budgetten onder druk komen te staan, bijvoorbeeld welke acties essentieel zijn.

Inhoudelijke verdieping & Intersectionaliteit

Wij adviseren:

- Sterkere focus op intersectionaliteit: Voeg een aparte paragraaf of thema toe over overlappende kwetsbaarheden (bijvoorbeeld migratieachtergrond + beperking, armoede + LHBTIQ+, ouderdom + eenzaamheid).
- Meer aandacht voor specifieke groepen:
 - LHBTIQ+: Neem inspiratie uit Amsterdam, bijvoorbeeld subsidies voor allianties, Pride-activiteiten, regenboogbeleid.
 - Jeugd en jongvolwassenen: Betrek meer jongeren in klankbordgroepen en voeg acties toe rond inclusie op scholen en in vrije tijd.
 - Migratieachtergrond: Meer over cultuursensitieve dienstverlening en het tegengaan van woondiscriminatie.

- Digitale inclusie uitbreiden: Naast WCAG-richtlijnen aandacht voor digitale kloof bij laaggeletterden, ouderen en mensen in armoede (bijvoorbeeld trainingen, toegankelijke apps).
- Besteed aandacht aan de veiligheid van vrouwen in de openbare ruimte.

Financiën & Middelen

Wij adviseren:

- Risicoanalyse budget: Voeg een korte analyse toe over risico's zoals inflatie en personeelskrapte, en mogelijke alternatieve financiering (bijvoorbeeld EU-subsidies, fondsen, crowd funding).
- Koppeling budget aan ROI (Return Of Investment): Maak zichtbaar hoe investeringen (bijvoorbeeld €200.000 structureel) leiden tot besparingen elders, zoals lagere zorgkosten door preventie.

Communicatie & Draagvlak

Wij adviseren:

- Publieksversie maken: Ontwikkel een toegankelijke samenvatting in eenvoudige taal, op B-1 niveau en minimaal in een Engelstalige versie, eventueel met infographics of een korte video.
- Participatie vergroten: Organiseer town halls of consultatierondes na vaststelling om feedback te blijven ophalen.

Overige kleine aanvullingen

Wij adviseren:

- Klimaat & Duurzaamheid linken: Inclusie raakt ook aan duurzame mobiliteit en groene ruimte – benoem kort hoe inclusie bijdraagt aan klimaatadaptatie (bijvoorbeeld toegankelijke hitteplekken).
- Evaluatie vorige agenda completer: Neem in de terugblik iets meer kwantitatieve data op over wat wél bereikt is (bijvoorbeeld percentages toegankelijke gebouwen).

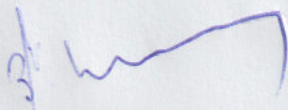
In het perspectief van het VN-Verdrag Handicap adviseren wij u het volgende:

- Investeer extra financiële middelen voor de uitvoering van de ambities in de nieuwe Inclusie Agenda om te voorkomen dat ambities niet gehaald kunnen worden of dat er grote vertragingen ontstaan.
- Waak er voor dat Hoofdstuk 2, thema 3 'woonbeleid' niet blijft steken in mooie intenties, maar dat u hier laat zien wat uw resultaten zijn. Zorg er ook voor dat niet alleen wordt gekeken naar ouderen die zorg nodig hebben, waardoor mogelijk andere kwetsbare groepen zoals jongeren met beperkingen, dak- en thuislozen, enzovoort, ondersneeuwen.

- Beoordeel in Hoofdstuk 2, thema 4 'onderwijshuisvesting' het IHP niet 1 keer per 4 jaar, maar 1 keer per 2 jaar. Dit om voldoende te kunnen bijsturen en te voorkomen dat steeds een nieuw college of een nieuwe raad het IHP moet evalueren. Maak na 2 jaar een tussenrapportage op welke manier de uit het IHP voortvloeiende bouwplannen voor en realisatie van onderwijsgebouwen, gym- en sporthallen voldoen aan de eisen voor bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid voor mensen met beperkingen.
- Formuleer in Hoofdstuk 2, thema 6 'vervoer' concreter vanaf wanneer u gratis gebruik van vervoer door Omnibuzz invoert voor mensen met een beperking.
- Geef in Hoofdstuk 3, thema 1, 'sociale zekerheid' aan wat u zelf als gemeente doet om mensen met een beperking in dienst te nemen.
- Laat in Hoofdstuk 3, thema 3 'vrije tijd' in een tussenevaluatie na 2 jaar zien wat de resultaten van uw inspanningen zijn op de gebieden sport, horeca, winkels en centrum voor mensen met een beperking. Ook al is dit in de vorm van door organisaties van sportverenigingen, horeca- en winkelbedrijven en het centrummanagement ondertekende intentieverklaringen.
- Zorg ervoor dat er geen verschil meer bestaat in de tarieven voor mensen met en zonder beperkingen die willen sporten.
- Zorg ervoor dat de op te richten klankbordgroep van de Lokale Inclusie Agenda een zo goed mogelijke afspiegeling vormt van de doelgroepen die deel uitmaken van de Lokale Inclusie Agenda.

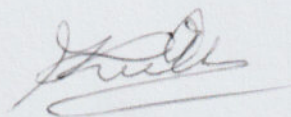
Namens de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht tekenen

Hoogachtend,

Harry Bakels,
penningmeester

i.o. Jeroen Rossen,
voorzitter

Kees Eken,
secretaris